

ДСТУ 4268:2003 НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ПОСЛУГИ ТУРИСТИЧНІ

ЗАСОБИ РОЗМІЩУВАННЯ

Загальні вимоги

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Державне підприємство «Науково-дослідний інститут метрології вимірювальних і управляючих систем» (ДП НДІ «Система»)

РОЗРОБНИКИ: **А. Гергуль; Л. Мещерських; Л. Шишкіна** (керівник розробки); **О. Штефан; А. Яцук**

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 23 грудня 2003 р. №225

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

	с.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять.....	2
4 Класифікація засобів розміщування.....	2
5 Загальні вимоги до засобів розміщування.....	4
6 Загальні вимоги до послуг, що їх надають засоби розміщування	6
7 Вимоги безпеки.....	6
8 Вимоги охорони навколишнього середовища	8
9 Методи контролювання	8
Бібліографія	9

ДСТУ 4268:2003 НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ПОСЛУГИ ТУРИСТИЧНІ
ЗАСОБИ РОЗМІЩУВАННЯ Загальні вимоги
УСЛУГИ ТУРИСТИЧЕСКИЕ
СРЕДСТВА РАЗМЕЩЕНИЯ Общие требования
TOURIST SERVICES
TOURIST ACCOMODATION General requirements

Чинний від 2004-07-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт поширюється на засоби розміщування, призначені для проживання туристів (далі за текстом — засоби розміщування).

Стандарт встановлює класифікацію засобів розміщування, загальні вимоги до засобів розміщування та до послуг, які надають у засобах розміщування.

Вимоги цього стандарту застосовують суб'єкти господарювання, що надають послуги засобів розміщування.

На підставі цього стандарту можна розробляти нормативні документи, що конкретизують вимоги до окремих видів засобів розміщування. Встановлені вимоги не можуть бути нижчі за вимоги цього стандарту.

Вимоги безпеки та охорони навколишнього середовища викладено в розділах 7 та 8.

Стандарт придатний для застосування з метою сертифікації засобів розміщування.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі документи:

ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів

ГОСТ 12,1.003-83 ССБТ. Шум. Общие требования безопасности

ГОСТ 12.1.036-81 ССБТ. Шум. Допустимые уровни в жилых помещениях и общественных зданиях

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования

ГОСТ 17.1,3.13-86 Охрана природы. Гидросфера. Общие требования к охране поверхностных вод от загрязнения

ГОСТ 2874-82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством

ГОСТ 28681.2-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Общие требования

ГОСТ 28681.3-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов

ГОСТ 30523-97 Услуги общественного питания. Общие требования

ДБН 360-92 Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень

ДБН В.2.2-9-99 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення

СНиП 2.04.01-85 Внутренний водопровод и канализация зданий

СНиП 2.04.05-91 Отопление, вентиляция и кондиционирование

СНиП 11-12-77 Санитарные нормы и правила. Защита от шума

СНиП 23-05-95 Естественное и искусственное освещение

СанПиН 42-121-4719-88 Общесоюзные санитарно-гигиенические и санитарно-противоэпидемические правила и нормы. Санитарные правила устройства, оборудования и содержания общежитий для рабочих, студентов, учащихся средних специальных учебных заведений и профессионально-технических училищ

СанПиН 42-123-5777-91 Общесоюзные санитарно-гигиенические и санитарно-противоэпидемические правила и нормы. Санитарные правила для предприятий общественного питания, включая кондитерские цехи и предприятия, вырабатывающие мягкое мороженое

СанПиН 42-128-4690-88 Общесоюзные санитарно-гигиенические и санитарно-противоэпидемические правила и нормы. Санитарные правила содержания территорий населенных мест.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті у цьому стандарті, та визначення позначених ними понять:

3.1 турист

Особа, яка здійснює поїздку в місце, що знаходиться за межами її постійного місцеперебування, з оздоровчою, пізнавальною, професійно-діловою, спортивною, релігійною або іншою метою без здійснення оплачуваної діяльності в країні (місці) відвідування на строк від 24 год до одного року підряд або здійснює там не менше ніж одну ночівлю.

Примітка. До постійного місцеперебування особи відносять райони, що безпосередньо прилягають до місця її проживання, роботи чи навчання, або до інших місць, які ця особа часто відвідує

3.2 засоби розміщування

Будь-які об'єкти, в яких регулярно або час від часу надають послуги розміщування для ночівлі.

4 КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ РОЗМІЩУВАННЯ

4.1 Засоби розміщування поділяють на колективні та індивідуальні

4.1.1 Колективні засоби розміщування поділяють на:

а) готелі та аналогічні засоби розміщування:

- 1) готелі;
- 2) аналогічні готелям засоби розміщування;
- б) інші колективні засоби розміщування:
  - 1) помешкання, призначені для відпочинку;
  - 2) майданчики для кемпінгу;
  - 3) стоянки морського та річкового транспорту;
  - 4) інші колективні засоби розміщування;

в) спеціалізовані засоби розміщування:

- 1) оздоровчі засоби розміщування;
- 2) табори праці та відпочинку;
- 3) громадські транспортні засоби;
- 4) конгрес-центри.

4.1.2 Індивідуальні засоби розміщування поділяють на:

а) орендовані засоби розміщування:

- 1) кімнати, орендовані в сімейних будинках;
- 2) житло, орендоване у приватних осіб або через агентства;

б) інші типи індивідуальних засобів розміщування:

- 1) неосновне власне житло;
- 2) житло, що його надають безоплатно родичам та знайомим;
- 3) інші індивідуальні засоби розміщування туристів.

4.2 До колективних засобів розміщування відносять засоби розміщування, в яких надають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, у яких число місць повинно перевищувати певний мінімум для груп осіб, більших ніж одна сім'я, а всі місця підлягають єдиному керівництву та оплаті відповідно до встановлених цін.

Примітка. Діяльність колективного засобу розміщування може не мати на меті отримання прибутку, наприклад, студентські та шкільні гуртожитки, табори пластунів (скаутів) тощо.

4.2.1 До готелів та аналогічних засобів розміщування відносять колективні засоби розміщування, що складаються більше ніж з семи номерів; мають єдине керівництво; надають готельні послуги, зокрема обслуговування в номерах, щоденне заправлення ліжок та прибирання кімнат і санвузлів; згруповані в класи і категорії відповідно до переліку надаваних послуг та наявного устаткування і не входять до категорії спеціалізованих закладів.

4.2.1.1 До готелів відносять засоби розміщування, в яких надають готельні послуги, не обмежені щоденним заправленням ліжок, прибиранням кімнат та санвузлів (наприклад, готелі, готелі квартирного типу, мотелі, дорожні готелі, клуби з проживанням, готелі у пристосованих транспортних засобах тощо).

4.2.1.2 До аналогічних готелям засобів розміщування відносять засоби розміщування, що складаються з номерів і надають обмежені готельні послуги, зокрема щоденне заправлення ліжок, прибирання кімнат та санвузлів (наприклад, пансіонати, будинки відпочинку, туристичні бази тощо).

4.2.2 До інших колективних засобів розміщування відносять засоби розміщування, що можуть бути безприбутковими, мають єдине керівництво, надають мінімум послуг (крім щоденного заправлення ліжок), не обов'язково складаються з номерів, а можуть мати окремі одиниці житлового типу, майданчики для кемпінгу або колективні спальні приміщення.

4.2.2.1 До помешкань, призначених для відпочинку, відносять колективні засоби розміщування, що мають єдине керівництво і надають обмежені готельні послуги, крім щоденного заправлення ліжок та прибирання житлових приміщень (комплекси будинків, організовані як житло, або бунгало).

Примітка. Бунгало — це замські, окремо розташовані будівлі, що мають окремий вихід, містять одну чи декілька кімнат та розраховані на розміщування однієї або двох сімей (пар).

4.2.2.2 До майданчиків для кемпінгу відносять колективні засоби розміщування на закритих майданчиках, призначені для розташовування наметів, автофургонів, автопричепів та будинків на колесах, що мають єдине керівництво і надають певні туристичні послуги (інформаційні, продаж товарів у магазинах, відпочинок та розваги).

4.2.2.3 До стоянок морського та річкового транспорту відносять гавані для суден, призначені для орендування власниками суден стоянки на водній поверхні або місця на березі, а також порти для транзитних суден з оплатою швартування на ніч, устатковані санітарно-технічними системами життєзабезпечування.

4.2.2.4 До інших колективних засобів розміщування відносять засоби розміщування, що підлягають єдиному керівництву, мають соціальне значення, і у багатьох випадках їх субсидують (наприклад, гуртожитки для молоді, туристичні гуртожитки, будинки відпочинку для людей похилого віку, будинки відпочинку для робітників підприємств, готелі для робітників, студентські та шкільні гуртожитки тощо).

4.2.3 До спеціалізованих засобів розміщування відносять засоби розміщування, що можуть бути безприбутковими, мають єдине керівництво, надають мінімум готельних послуг (крім щоденного заправлення ліжок), не обов'язково мають номери, а можуть мати одиниці житлового типу або колективні спальні приміщення, і, крім розміщування, виконують ще яку-небудь функцію (наприклад, лікування, оздоровлювання, соціальну допомогу, транспортування тощо).

4.2.3.1 До оздоровчих засобів розміщування відносять лікувальні та оздоровчі заклади, в яких надають послуги розміщування (санаторії, будинки реабілітації, оздоровчі ферми тощо).

Примітка. Оздоровчі засоби розміщування, в яких надають готельні послуги, до яких належать щонайменше щоденне заправлення ліжок, прибирання номерів та санвузлів, класифікують як готелі.

4.2.3.2 До *таборів праці та відпочинку* відносять табори, в яких надають послуги розміщування для осіб, які займаються певною діяльністю під час відпочинку (наприклад, сільськогосподарські, археологічні та екологічні табори праці, табори відпочинку, табори пластунів (скаутів), гірські притулки, хижки тощо).

Примітка. До цієї групи відносять також дитячі табори, засоби розміщування при спортивних центрах, в яких не надають готельні послуги.

4.2.3.3 До *громадських транспортних засобів* відносять засоби розміщування зі спальними приміщеннями, які належать до колективного громадського транспорту і не відокремлені від нього в плані оплати, що стосується в основному поїздів, суден та яхт.

Примітка. Громадські транспортні засоби відрізняються від інших засобів розміщування тим, що вони не призначені безпосередньо для розміщування туристів (готель, розташований на судні, яке постійно закріплене на одному місці, а не пересувається водними шляхами, класифікують як готель).

4.2.3.4 До *конгрес-центрів* відносять заклади, в яких надають послуги розміщування і устаткування та послуги для проведення конгресів, конференцій, курсів, професійного навчання, медитацій та релігійних заходів, а також навчання молоді; у цьому разі спальні приміщення надають тільки учасникам спеціалізованих заходів, організованих цим закладом або проведених в його приміщеннях.

4.3 До індивідуальних засобів розміщування відносять власне житло, в якому за плату або безоплатно надають обмежену кількість місць; у цьому разі всі одиниці розміщування (кімната, житло) є незалежні і їх займають туристи або господарі, які використовують це житло протягом обмеженого проміжку часу як другий будинок або будинок для відпочинку (дачу).

4.3.1 До кімнат, орендованих в сімейних будинках, відносять засоби розміщування, в яких турист зазвичай живе разом з сім'єю, що проживає в цьому будинку, та сплачує орендну плату.

4.3.2 До житла, орендованого у приватних осіб або за посередництвом агентств, відносять індивідуальні засоби розміщування (квартири, вілли, будинки, котеджі тощо), що їх на тимчасових засадах здають в оренду як повністю устатковані одиниці для проживання туристів на підставі угод між домашніми господарствами.

4.3.3 До неосновного власного житла відносять засоби розміщування (квартири, вілли, будинки, котеджі тощо), які використовують під час туристичної подорожі відвідувачі, що є члени родини власника.

Примітка. До цієї групи належать також помешкання, використовувані по черзі («тайм-шерінг»).

4.3.4 До житла, що його надають безоплатно родичам та знайомим, відносять засоби розміщування, в яких туристам їхні родичі чи знайомі безоплатно дозволяють повністю або частково використовувати свій будинок для розміщування,

4.3.5 До інших індивідуальних засобів розміщування відносять засоби розміщування, які не зовсім відповідають вимогам до індивідуальних засобів розміщування та складаються з наметів на неорганізованих майданчиках і суден на неофіційних стоянках.

5 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ РОЗМІЩУВАННЯ

5.1 Засоби розміщування треба проектувати та будувати згідно з будівельними нормами та правилами, що має бути підтверджено актом приймання в експлуатацію або висновком уповноваженої організації.

5.2 Вимоги до готелів, що класифікують за категоріями, встановлено ДСТУ 4269 та чинними нормативно-правовими документами.

5.3 Правила улаштування, устатковування та утримування гуртожитків повинні відповідати вимогам СанПіН 42-121-4719.

5.4 Громадські транспортні засоби (поїзди, круїзні судна, яхти), наземний та водний транспорт, пристосований під засоби розміщування для ночівлі, повинні відповідати вимогам, встановленим відомчими нормами та правилами.

5.5 Засоби розміщування повинні мати зручні під'їзні шляхи з необхідними дорожніми знаками та вимощеними пішохідними доріжками.

5.6 Прилегла до засобів розміщування територія повинна бути упоряджена та озеленена, добре освітлена; мати майданчик з твердим покритвом для короткочасного паркування автотранспорту, необхідні довідково-інформаційні покажчики, урни для сміття.

Засоби розміщування повинні мати вивіску із зазначенням їх виду та назви.

Інформація стосовно виконавців послуг засобів розміщування, режим їх роботи та перелік послуг, що надаються, повинна бути розміщена при вході на територію і (або) у приміщенні, і має відповідати вимогам Закону України «Про захист прав споживачів».

5.7 Засоби розміщування повинні мати:

- а) освітлення в житлових та громадських приміщеннях — природне та штучне, в коридорах — цілодобове згідно із СНиП 23-05;
- б) систему електропостачання з підведенням до житлових приміщень, електричні розетки повинні бути відповідно помарковані (зазначено електричну напругу);
- в) холодне та гаряче водопостачання і каналізацію — згідно зі СНиП 2.04.01. У сільських районах та у районах з перебоями у водопостачанні необхідно забезпечити мінімальний запас води не менше ніж на добу та підігрів води;
- г) опалення, що підтримує температуру повітря у житлових приміщеннях у межах від 18 °С до 22 °С згідно зі СНиП 2.04.05;
- д) вентиляцію (природну або примусову), що забезпечує циркуляцію повітря і перешкоджає проникненню сторонніх запахів у житлові приміщення згідно зі СНиП 2.04.05;
- є) телефонний зв'язок;
- ж) мережу радіомовлення (підведення до усіх житлових кімнат) або незалежні від мережі радіоприймачі;
- и) пасажирський ліфт (у разі потреби) — згідно з ДБН В.2.2-9.

5.8 Площа житлової кімнати повинна бути не менша ніж 8 м².

Площа житлової кімнати на одну особу, що проживає у будинках:

- а) цілорічного функціонування — не менша ніж 6,0 м²;
- б) сезонного (літнього) функціонування — не менша ніж 4,5 м²;
- в) для таборів — не менша ніж 4,0 м².

5.9 У житловій кімнаті повинні бути:

- а) меблі (ліжка, тумбочка, стіл, стілець, шафа або ніша для одягу), інвентар (килимочок біля ліжка, дзеркало тощо), постільні речі (матрац, дві подушки, наволоки, ковдра, покривало на ліжку, простирadlo, підковдра) за кількістю тих, хто проживає, та рушники (не менше двох на одного туриста);
- б) цупкі завіски або жалюзі, що дають змогу затемнювати приміщення, та прозорі завіски на вікнах;
- в) світильники на стелі (на стіні);
- г) замки у дверях із внутрішнім запобіжником;
- д) відповідний інвентар (попільничка — крім засобів розміщування для дітей та юнацтва, ключ комбінований для відкривання пляшок, набір посуду для питної води тощо).

5.10 Санвузол у номері повинен бути устаткований умивальником, унітазом, ванною або душем. За відсутності санвузла в номері засоби розміщування повинні мати санітарні об'єкти загального користування (з розрахунку один унітаз, один умивальник і один душ не більше ніж на десять чоловік, окремо для жінок та чоловіків),

У санвузлі повинні бути:

- а) дзеркало над умивальником з освітленням, поличка для туалетних речей, тримач для рушників, гачки для одягу;
- б) туалетне мило або дозатор для рідкого мила;
- в) туалетний папір;

- г) накривка до унітаза;
- д) кошик для сміття;
- е) у санвузлах колективного користування — електрорушники або паперові рушники.

5.11 У засобах розміщування треба передбачити:

- а) кімнату побутового обслуговування з праскою та прасувальною дошкою, щітками для одягу та взуття — в колективних засобах розміщування, надавання праски та прасувальної дошки — в індивідуальних засобах розміщування;
- б) місце для прання та сушіння одягу з необхідним устаткуванням та інвентарем;
- в) приміщення або частину приміщення для переглядання телепередач та інших культурно-масових заходів;
- г) камеру зберігання (у разі потреби);
- д) приміщення для надавання послуг харчування згідно з ГОСТ 30523 і (або) кухню для самостійного готування їжі, устатковану холодильником, електричною (газовою) плитою або пічним опаленням;
- е) пристрої зручного користування для інвалідів: нахилені пандуси біля вхідних дверей для проїжджання інвалідного візка, ліфти, спеціально устатковані номери і туалети та інше згідно з ДБН В.2.2-9 (у новозбудованих колективних засобах розміщування).

Примітка. Під новозбудованими розуміють засоби розміщування, уведені в експлуатацію або реконструйовані після надання чинності цьому стандарту.

5.12 Обслуговувальний персонал, що надає послуги у колективних засобах розміщування, повинен мати відповідну освіту та кваліфікацію, що відповідає виконуваній роботі. Персонал повинен створювати атмосферу гостинності, комфорту, виявляти доброзичливість та ввічливість.

5.13 У колективних засобах розміщування повинні бути розроблені та затверджені посадові інструкції для персоналу.

6 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПОСЛУГ, ЩО ЇХ НАДАЮТЬ ЗАСОБИ РОЗМІЩУВАННЯ

6.1 Засоби розміщування зобов'язані надавати мінімальний перелік послуг, а саме:

- а) цілодобове приймання;
- б) послуги громадського харчування згідно з ГОСТ 30523 або умови для самостійного готування їжі (див. 5.11 д);
- в) щоденне прибирання житлової кімнати та санвузла (крім гуртожитків, таборів праці та відпочинку, гірських притулків тощо);
- г) змінювання постільної білизни — не менше одного разу на п'ять діб, змінювання рушників — не менше одного разу на три доби;
- д) відправлення, отримання і доставлення листів та телеграм;
- е) зберігання цінностей та багажу;
- ж) медична допомога: викликання швидкої допомоги, користування аптечкою першої допомоги; и) туристична інформація.

6.2 Послуги готелів повинні відповідати вимогам ДСТУ 4269.

6.3 Залежно від типу засобу розміщування перелік асортименту послуг можна доповнювати.

6.4 Спеціалізовані засоби розміщування надають додаткові послуги відповідно до їхньої спеціалізації.

7 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ

7.1 Засоби розміщування потрібно розташовувати в екологічно безпечній зоні.

7.2 У засобах розміщування усіх типів потрібно забезпечити життя та здоров'я туристів, збереження їхнього майна.

7.3 Убезпечують проживання в засобах розміщування дотриманням:

- а) вимог державних будівельних норм під час проектування та будування;
- б) вимог безпеки технічної експлуатації будинків, споруд і устаткування, регламентованих нормативними документами;
- в) заходів, що гарантують особисту безпеку туристів і збереженість їхнього майна.

7.4 Щоб забезпечити життя та здоров'я туристів, треба обов'язково дотримуватися вимог, встановлених у нормативних документах, щодо зберігання, транспортування та готування харчових продуктів відповідно до СанПиН 42-123-5777.

7.5 Засоби розміщування потрібно устаткувати системами протипожежного захисту відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні.

7.6 У колективних засобах розміщування потрібно передбачити аварійні виходи, сходи, добре помітні інформаційні покажчики для вільного орієнтування як за звичайної, так і за надзвичайної ситуації.

7.7 У колективних засобах розміщування потрібно вивісити у доступному для оглядання місці плани евакуації та плани дій персоналу і туристів у надзвичайних ситуаціях (стихійне лихо, пожежі тощо).

7.8 Санітарно-технічне, технологічне та інше устаткування, прилади, меблі повинні бути у справному технічному стані, відповідати вимогам нормативних документів та їх потрібно використовувати згідно з інструкціями з експлуатації.

7.9 Експлуатуючи електричне, газове устаткування, треба дотримуватися вимог, встановлених ГОСТ 12.1.004 і Правилами пожежної безпеки в Україні, і правил експлуатації, встановлених виробником у експлуатаційній документації на конкретне устаткування.

7.10 У засобах розміщування потрібно дотримуватися санітарно-гігієнічних та протиепідеміологічних правил і норм щодо:

- а) утримання санітарно-технічного устаткування та інвентарю;
- б) стану території, місць загального користування, приміщень будинків, пляжів і різних споруд для туристів;
- в) прання, прасування та зберігання білизни;
- г) видалення відходів і захисту від комах та гризунів.

7.11 Допустимий рівень звукового тиску та рівень звуку в приміщеннях повинен відповідати вимогам ГОСТ 12.1.003, ГОСТ 12.1.036, СніП 11-12.

7.12 Питна вода повинна бути безпечна в епідеміологічному відношенні, нешкідлива за хімічним складом і відповідати ГОСТ 2874. За відсутності гарантії доброї якості питної води засоби розміщування потрібно устаткувати установками з оброблення води чи організувати підвезення питної води.

7.13 Мийні засоби, що входять до «Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні», повинні мати сертифікат відповідності, а препарати для дезінфекції, дезінсекції, дератизації, дезодорації — Гігієнічний висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи на вітчизняну та імпортовану продукцію, і їх потрібно застосовувати відповідно до вимог нормативних документів чи інструкцій з використання.

7.14 Обслуговувальний персонал колективних засобів розміщування повинен бути підготовлений до дій у надзвичайних ситуаціях. Відповідальність за підготовленість персоналу у надзвичайних ситуаціях несе керівник засобу розміщування (власник).

7.15 Обслуговувальний персонал повинен проходити медичний огляд відповідно до вимог, встановлених чинним законодавством.

8 ВИМОГИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

8.1 Засоби розміщування мають функціювати відповідно до вимог охорони навколишнього середовища (щодо утримування території, технічного стану і утримування приміщень, вентиляції, водопостачання, каналізації згідно з чинними нормативними документами (ГОСТ 2874, ДБН В.2.2-9, ДБН 360, СНиП 2.04.01, СанПин 42-128-4690, ГОСТ 17.1.3.13 тощо).

8.2 У засобах розміщування має бути передбачено систему санітарного очищення та прибирання території (раціональне збирання, тимчасове зберігання, швидке видалення, регулярне вивезення твердих та рідких побутових відходів, їх надійне знешкоджування та доцільна утилізація) згідно з СанПин 42-128-4690.

Господарчі та підсобні будівлі, сміттєзбірники потрібно розмістити та облаштувати з дотриманням санітарних вимог і правил.

8.3 Під час функціонування засобів розміщування і надавання послуг не повинно бути шкідливих впливів на навколишнє середовище.

8.4 Засоби розміщування повинні мати екологічний паспорт або висновок природоохоронних служб, що підтверджує відсутність шкідливих впливів на навколишнє середовище, та довідку щодо екологічного стану навколишнього середовища.

9 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

9.1 Органи державного управління у межах їхньої компетенції контролюють дотримання вимог до послуг засобів розміщування відповідно до вимог чинних нормативних документів.

9.2 Методи контролювання якості послуг, що надають засоби розміщування, застосовують згідно з ГОСТ 28681.2 і ГОСТ 28681.3.

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Закон України «Про туризм» від 15.09.95 р.
- 2 Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.09.91 р.
- 3 Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р.
- 4 Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14.06.95 р. № 400 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14.07.95 р. за №219/755
- 5 Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщування та надавання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 р. за № 19 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 02.04.2004 р. за № 413/9012
- 6 Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затверджений наказом Держстандарту України від 30.08.2002 р. за № 498

03.080.30

Ключові слова: послуги туристичні, засоби розміщування туристів, загальні вимоги, вимоги безпеки, вимоги охорони навколишнього середовища.
